



Svmma Juris Canonici

Comprehensa Tribus Partibus In Qva Distincte Et Svccincte Explicantur,
quæ ad personas, negotia, & iudicia Ecclesiastica ex Canonum præscripto,
pertinent

Sive Antinomia Ivris Pontificii Et Cæsarei - per CCL. Differentias plurium
Doctorum auctoritate probatas, singulari studio in certas classes reducta,
discussa, & explicata

Strein, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1658

XXXIII. Differentia 6. Sècundùm leges venditor præcisè nontenetur dare
rem venditam emptori, sed sufficit, quod à et interesse:

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61864](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61864)

constitui vult, quàm clericum (de quo in cit. c.) cenleri non intestatum decedere ad effectum, ut episcopus dispositionem bonorum ipsius sibi sumat, ut fieri tolet, circa intestatos. Voluntatem igitur prædicti clerici neque testamentum, neque Codicillum esse, sed meram declarationem, quâ non vult Episcopi arbitrio bona sua distribui, sed illius, quem ipse nominaverit, quo posito concidit Bartoli excogitata differentia. Denique Barbosa absolute intelligenda esse citata verba existimat, ita ut indistinctè commissa alterius arbitrio ultima voluntas

sive ad pias causas, sive non, legitima censeatur; adeoq; non mori intestatum. Nam licet hæres non nominetur, alterius dispositioni tamen committitur nominandus, quasi dicat testator: Tu dominus eris bonorum meorum, & liberè de illis disponere poteris. Non negaverim tamentali modo institutionem ad pias causas liberè alterius voluntati committi posse. Fachinaus l. 5. c. 58. Guil. Benedic. inc. Raynutius, v. Condidit, n. 15. Tholos. l. 42. c. 8. n. ult. Roland. de ult. volunt. Rubr. 46. n. 3. Armilla v. Testam. n. 16.

XXXIII.

DIFFERENTIA 6.

Secundùm leges venditor præcisè non tenetur dare rem venditam emptori, sed sufficit, quod det interesse: l. 1 ff. de act. empti & vend. l. Si traditio, C. cod. Secus iure Canonico, quia præcisè rem ipsam tradere tenetur.

Secund. Hostiens. in c. Cùm Ioannes, de fide instrument. Galvan. 78.

I. In c. Cùm Ioannes cit. aliud non dicitur, quàm si pura, & non conditionata fuit venditio domus, possessio nem illius emptori dandam esse. Hostiens. autem in summa l. 3. §. Rubr. de empt. & vend. n. 6. ad q. Ad quid venditor teneatur? respondet ad traditionem rei præcisè teneri, l. Si quis aliena, ff. de act. emp. & vend. verius est, quod ad interesse damnatur, l. 1 ff. eod. Si res vendita non tradatur, in id, quod interest, agitur. Hoc est, quod rem habere interest emptoris. Consentit Gloss in l. cit. asserens in arbitrio & electione venditoris esse vel rem venditam tradere emptori, vel quoad interesse eidem satisfacere. V. Fachin. l. 2. Controv. iur.

c. 30. Socin. in l. Certi conditio, ff. Si certum pes. Alciat. ad l. un. C. de sent. qua pro eo, quod interest. Palao de Iust. Commut. d. sp. 5. punct. 13.

II. Contrarium omninò perluadere nititur Everard Bronchorst Centur. 2. assert. 57. venditorem, qui tradendi facultatem habet, ad tradendam emptori rem cogi l. Ex empto. ff. de act. empti. ubi dicitur, venditorem in primis rem ipsam tradere, id est, præstare oportet: imò manu militari ab eo auferri potest, quemadmodum observat Castr. ad l. 1 ff. de act. empti. Quod etiam probatur aperto, & inconvincibili textu in §. Perficiuntur, Instit. de donat. ubi Imperator sancivit, quòd donatio ad

exemplum venditionis habeat necessitatem tradendi. Quod autem de interesse præstando à quibusdam objicitur, Duarenus, & quidam alii sic accipiendū vult, si desit facultas rem ipsam tradendi, & hanc distinctionem communem omnium ferè doctorum esse Glossa arbitratur. Ceterationi & æquitati, propior est,posito quod supra in *different.*

XXVIII. probavimus, ex omni pacto jam nudo conscientia obligationem nasci, cui contrahens absque gravitate contravenire non possit. Hinc enim necessario consequitur, venditori præstis viarum ambagibus, sinceram mentem promissioni suæ insistendum, quæ pretio accepto dicit, emptori in raanus rem esse tradendam.

XXXIV.

DIFFERENTIA 7.

Iure civili locator finito tempore locationis domum alii locare potest, et jam in viso primo conductore: l. Ne cui, C. Locati. Sed Iure Canon. si primus inquilinus sit scholaris, prohibetur alteri scholari locare sine consensu primi,

c. Ex rescripto, de loc. & conduct. Bart. 100.

Ioann. Bapt. à S. Blas. 124.

I. **L** Ex *Ne cui, C. de loc. & cond. ita* loquitur: Ne cui liceat, qui aliquam domum alienam, vel locum, vel ergasterium nomine conductionis accepit, alteri, qui post eum domini voluntate ad eandem conductionem accessit, litem inferre, quasi rem illicitam, aut agenti damnosam tentaverit. Si alicui, *sic Glossa*, conduxerim domum meam vel ergasterium usque ad annum, & in sequenti anno nolo eidem locare sed alteri, an possit mihi, aut illi, cui locavi, aliquam questionem movere? *Respondet*, quod non: & si contra fecerit, si vilis persona est, verberatur, & in exilium mittitur; si nobilis, punitur in decem libris argenti. Nemo enim invitus rem suam alii locare tenetur, excipiuntur tamen prædia fiscalia, *l. Congruit, C. de locatione prædiorum civil. vel fiscalium*, illa enim plus licitanti addicuntur. Item scholaris *c. Ex rescripto, de loc. &*

conduct. quo in loco arguuntur magistri & scholares, qui finito tempore locationis domicilia conducunt invitis inquilinis, vel super conducendis aliorum hospitium in laxationem & præjudicium habitantium audent hospitem convenire, nequam constat tempus conductionis lapsum esse; vel inquilini in hoc suum favorem præstiterint, & consensum. Quod privilegium singulis annis in communi audientia magistrorum & scholarum recitandum præcipitur à *Clem. III. penult. sic*, qui, quòd ante supremam dignitatem gentilitio nomine scholaris vocatus esset, erga scholares animi sui benevolentiam eo rescripto declarare voluit. *Arnold. Ferron. l. Comment. tit. 3. de locat. §. 1.*
II. Neq; obstat, quòd *Glossa* quosdam scholares veteres conductores præterendos esse novis in conductione domus; atq; ita limitari legem, *Ne cui, C. de loc.*